

Handläggare
Linnea Bergqvist-Norén

Till
Förskolenämnden
2026-10-13

Remiss av Stockholms stads program för ökad simkunnighet

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2026/542

Förvaltningens förslag till beslut

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Idrottsförvaltningen fick i juni 2024 i uppdrag att ta fram en ny strategi för simkunnighet och säkerhet vid vatten. Stockholms stads program för ökad simkunnighet pekar ut mål, prioriteringar och strategiska fokusområden för arbetet med ökad simkunnighet. Det övergripande syftet med programmet är att öka simkunnigheten bland stockholmarna samt att tydliggöra stadens arbete och strategier för ökad simkunnighet. Idrottsförvaltningen föreslår att programmet ska vara styrande för nämnder och bolag, däribland förskolenämnden.

Förskoleförvaltningen ställer sig i sak positiv till programmets övergripande ambition att öka simkunnigheten och minska risken för drunkningstillbud i Stockholms stad. Samtidigt ser nämnden behov av förtydliganden avseende förskolans roll, ansvar och uppdrag inom programmet, inklusive koppling till nationella styrdokument, samt en tydligare användning av begrepp som rör målgrupper och personal.

Bakgrund

Förskoleförvaltningen har ombetts att yttra sig över Stockholms stads program för ökad simkunnighet, framtaget av Idrottsförvaltningen. Yttrandet ska vara ansvarig handläggare tillhanda senast 2026-11-01.

Idrottsförvaltningen fick i juni 2024 i uppdrag att ta fram en ny strategi för simkunnighet och säkerhet vid vatten. Detta efter att idrottsnämnden i budget för 2022 fick i uppdrag att tillsammans med utbildningsnämnden och stadsdelsförvaltningarna ta fram en stadsövergripande strategi inom samma område. Slutprodukten blev ”Stockholms stads program för ökad simkunnighet”.

Ärendet

Övergripande

Stockholms stads program för ökad simkunnighet pekar ut mål, prioriteringar och strategiska fokusområden för arbetet med ökad simkunnighet. Programmet behandlar främst frågan om ökad simkunnighet samt kunskap om livräddning, bad-, båt- och isvett samt riskbeteenden för att förebygga drunkningsolyckor. Programmet behandlar inte vattensäkerhetsfrågor som har att göra med den fysiska miljön.

Det övergripande syftet med programmet är att öka simkunnigheten bland stockholmarna samt att tydliggöra stadens arbete och strategier för ökad simkunnighet. Programmet syftar också till att bjuda in och inspirera andra aktörer som vill bidra till ökad simkunnighet i staden. Programmet pekar ut två mål och tre strategiska fokusområden.

Mål:

1. 100 % av stadens elever klarar läroplanens kunskapskrav för simning
2. Minska drunkningstillbud inom Stockholms stad

Strategiska fokusområden:

1. Effektivt samspel för ökad effekt
2. Tidiga och uthålliga insatser
3. Lokalt anpassade lösningar

Stockholms stad ska arbeta för att alla stockholmare kan simma och har kunskap om säkerhet i och vid vatten. Stadens arbete inriktas därmed mot grupper där simkunnigheten är lägre.

Tre grupper är identifierade:

- Barn i förskole- och skolåldern. Insatser behöver vara breda för ökad vattenvana och simkunnighet och riktade till de som inte uppnått simkunnighetskraven i skolan.
- Personer med funktionsnedsättning i alla åldrar. Funktionshinderperspektivet behöver beaktas i såväl generella som riktade insatser.

Personer från socioekonomiskt svaga förhållanden. Då det finns skillnader i simkunnighet utifrån socioekonomisk bakgrund behövs särskilda insatser riktade mot dessa grupper i alla åldrar.

För att nå målen krävs ett långsiktigt och tvärsektoriellt arbete med särskilt fokus på de prioriterade grupperna.

Idrottsförvaltningen föreslår att programmet ska vara styrande för berörda nämnder och bolag, främst idrottsnämnden,

utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna men även för exempelvis förskolenämnden, arbetsmarknadsnämnden och de kommunala bostadsbolagen.

Särskilt utpekade ansvar för förskolenämnden

Programmet lyfter särskilt utpekade ansvarsområden för förskolenämnden. Dessa avser:

- Samverkanspart för utökat samspel med syfte att uppnå ökad effekt av programmet.
Utbildningsförvaltningen och idrottsförvaltningen har var för sig och gemensamt särskilt utpekade ansvar vad gäller simkunnighet. Programmet understryker dock vikten av ökat stadsövergripande samspel för att nå dom uppsatta målen.
- För att främja ett utvecklat arbete med tidiga och uthålliga insatser inom simkunnighet, föreslås följande åtgärder:
 - Idrottsnämnden ska utveckla och lansera initiativ för tidig vattenvaneverksamhet i nära samarbete med förskolenämnden och föreningslivet. Detta syftar till att introducera barn till vattenmiljön på ett lekfullt och tryggt sätt, vilket bidrar till snabbare siminlärning och ökad glädje och trygghet kring vatten.
 - Idrottsnämnden, i samverkan med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna, ska genomföra föreläsningar och workshops om vattenvana för förskolepersonal. Dessa insatser syftar till att ge personalen de kunskaper och verktyg som behövs för att främja vattenvana hos de yngsta barnen.
- Möjligheten att lära sig simma ska vara likvärdig i hela staden, oavsett var du bor. För att uppnå detta behövs lokala lösningar anpassade efter de unika förutsättningar som varje stadsdel har vad avser såväl socioekonomisk och åldersmässig sammansättning av invånare, lokalt verksamma aktörer som tillgång till vatten. För att utveckla lokalt anpassade lösningar föreslås bland annat:
 - Idrottsnämnden och utbildningsnämnden ska, i nära samverkan med stadsdelsnämnder, förskolenämnden, de kommunala bostadsbolagen och civilsamhället, utveckla lokala strategier för ökad simkunnighet i områden som Järva, Skärholmen, Hagsätra-Rågsved, Farsta samt Hässelby-Vällingby. Dessa strategier ska anpassas till de specifika behoven och förutsättningarna i varje område, med målet att öka simkunnigheten och främja en positiv relation till vatten bland barn och unga.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande utveckling. Samverkan med fackliga organisationerna sker i förvaltningsgrupp den 5 oktober. Funktionshindersrådet har möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 14 oktober.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Sammanfattning

Förskoleförvaltningen ställer sig i sak positiv till programmets övergripande ambition att öka simkunnigheten och minska risken för drunkningstillbud i Stockholms stad. Att arbeta för en ökad likvärdighet i hela staden är dessutom en särskilt viktig fråga för förskolenämnden och går i linje med förskolans kompensatoriska uppdrag. Under beredningsarbetet har primärt tre områden identifierats som särskilt viktiga att lyfta från förskolenämndens sida. Kortfattat önskas:

- Förtydliganden kring hur de föreslagna insatserna förhåller sig till förskolans nationella styrdokument och befintliga uppdrag.
- Förtydliganden kring Förskolenämndens ansvar, resursbehov och styrningsgrund
- Konsekvent och tydlig begreppsanvändning genom hela programmet.

Respektive område beskrivs nedan i sin helhet i relation till programmets föreslagna ansvar för förskolenämnden.

Samverkanspart för utökat samspel med syfte att uppnå ökad effekt av programmet.

I programmet s. 8 går att läsa att utbildningsförvaltningen och idrottsförvaltningen var för sig och gemensamt har särskilt utpekade ansvar vad gäller simkunnighet. Programmet understryker dock vikten av ökat stadsövergripande samspel för att nå dom uppsatta målen och förskolenämnden lyfts specifikt. I anslutning till denna text återfinns "Utbildningsförvaltningens och idrottsförvaltningens vägledningsmodell för simundervisning".¹

Förskoleförvaltningen noterar att begreppet "pedagoger" används inom modellen på ett otydligt vis som inte särskiljer vilken typ av "pedagog" som avses. Begreppet "pedagog" används ofta i vardagligt språk men har ingen tydligt reglerad innebörd. När

¹ Stockholms stads program för ökad simkunnighet s. 9

programmet då exempelvis föreslår utbildningsinsatser för "pedagoger" uppstår frågor: Avses personal inom skolan, simlärare, fritidspersonal, förskollärare, barnskötare, övrig förskolepersonal, eller övrigt?

Förskoleförvaltningen utgår ifrån att punkt ett och två under rubriken "övrigt"² i vägledningsmodellen inte avser och inte kommer att avse personal (pedagoger) inom förskolans verksamhet. Detta då förskollärare och barnskötare inte arbetar med undervisning inom vattenvana och simning och inte heller med vattenvaneträning och siminlärning. Det är inte heller reglerat i förskolans läroplan (Lpfö18).³

Tidiga och uthålliga insatser

Under rubriken "tidiga och uthålliga insatser"⁴ beskrivs vikten av att tidigt introducera vattenvaneträning. Dels för att i högre grad uppfylla målen för simkunnighet inom skolan, dels för att skapa bästa möjliga förutsättningar för barn och unga att hitta glädje och trygghet kring vatten. Det går också att läsa: *"Initiativ för tidiga vattenvanesatsningar samt tidig simskola för barn i förskoleålder ska ges goda förutsättningar, framför allt i stadens fokusområden."*⁵

Förskoleförvaltningen noterar att begreppet "barn i förskoleålder" inte tydligt pekar ut vilka barn som avses och skulle behöva förtydligas. Det kan antyda att det gäller alla barn 0–6 år som är boende i staden, men skulle också kunna tolkas annorlunda. Förskoleförvaltningen önskar ett förtydligande om vilka barn som avses.

I ovan nämnda stycke omnämns förskolenämnden ett par gånger. "För att främja ett utvecklat arbete med tidiga och uthålliga insatser inom simkunnighet, föreslås följande åtgärder:

- Idrottsnämnden ska utveckla och lansera initiativ för tidig vattenvaneverksamhet i nära samarbete med **förskolenämnden** och föreningslivet. Detta syftar till att introducera barn till vattenmiljön på ett lekfullt och tryggt sätt, vilket bidrar till snabbare siminlärning och ökad glädje och trygghet kring vatten.
- Idrottsnämnden, i samverkan med **förskolenämnden** och stadsdelsnämnderna, ska genomföra föreläsningar och workshops om vattenvana för förskolepersonal. Dessa

² Stockholms stads program för ökad simkunnighet s. 9

³ Läroplan för förskolan, Lpfö 18 reviderad 2025 [Skolverket](#)

⁴ Stockholms stads program för ökad simkunnighet s. 11

⁵ Stockholms stads program för ökad simkunnighet s. 11 stycke 3.

insatser syftar till att ge personalen de kunskaper och verktyg som behövs för att främja vattenvana hos de yngsta barnen.”⁶

Förskoleförvaltningen noterar även här en otydlighet i begreppsanvändning. ”förskolepersonal” är inte en enhetlig grupp utan kan innefatta flera olika professionsgrupper. Menas här all personal inom förskolan, eller är detta avgränsat till exempelvis förskollärare och barnskötare?

Vidare konstaterar Förskoleförvaltningen att programmets ambition om ökad simkunnighet och ökad likvärdighet ligger väl i linje med stadens övergripande mål. Samtidigt innehåller Lpfö 18 inga uttryckliga mål eller uppdrag avseende vattenvana, simkunnighet eller säkerhet vid vatten⁷. Förskolans uppdrag är i stället inriktat mot barns omsorg, utveckling och lärande, inklusive hälsa, rörelse och motorisk utveckling. Förskoleförvaltningen bedömer därför att vattenvaneaktiviteter *kan* utgöra ett möjligt arbetssätt för att stödja läroplanens mål, men att det inte kan betraktas som ett nationellt reglerat uppdrag för förskolan. Programmet behöver tydligare beskriva hur de föreslagna insatserna förhåller sig till förskolans nationella styrdokument och befintliga uppdrag. Vidare, om förskolenämnden ska tilldelas ett ansvar inom programmet bör ansvar, omfattning, frivillighet och resursbehov tydliggöras.

Lokalt anpassade lösningar

Under rubriken ”lokalt anpassade lösningar”⁸ går att läsa: ”Möjligheten att lära sig simma ska vara likvärdig i hela staden, oavsett var du bor. För att uppnå detta behövs lokala lösningar anpassade efter de unika förutsättningar som varje stadsdel har vad avser såväl socioekonomisk och åldersmässig sammansättning av invånare, lokalt verksamma aktörer som tillgång till vatten. /.../ För att vidareutveckla lokalt anpassade lösningar för ökad simkunnighet och skapa en mer inkluderande och effektiv strategi, föreslås följande åtgärder:”

Här omnämns förskolenämnden genom föreslagen insats: ”Idrottsnämnden och utbildningsnämnden ska, i nära samverkan med stadsdelsnämnder, förskolenämnden, de kommunala bostadsbolagen och civilsamhället, utveckla lokala strategier för ökad simkunnighet i områden som Järva, Skärholmen, Hagsätra-Rågsved, Farsta samt Hässelby-Vällingby. Dessa strategier ska

⁶ Stockholms stads program för ökad simkunnighet s. 11

⁷ Läroplan för förskolan, Lpfö 18 reviderad 2025 [Skolverket](#)

⁸ Stockholms stads program för ökad simkunnighet s. 12

anpassas till de specifika behoven och förutsättningarna i varje område, med målet att öka simkunnigheten och främja en positiv relation till vatten bland barn och unga.”

Förskoleförvaltningen delar bilden av att extra satsningar kan behöva ske i stadens fyra fokusområden. Däremot önskas ett förtydligande om förskolenämndens roll i arbetet särskilt i relation till stadsdelsnämndernas ansvar. Förskoleförvaltningen vill understryka att förskoleförvaltningen till skillnad från utbildningsförvaltningen inte har ett arbetsgivaransvar för personal inom förskolan. Arbetsgivaransvaret ligger hos stadsdelsnämnderna.

Vidare vill förskoleförvaltningen åter lyfta, i relation till rubriken ”lokalt anpassade lösningar”, det faktum att läroplanen för förskolan inte innehåller uttryckliga mål eller uppdrag avseende vattenvana, simkunnighet eller säkerhet vid vatten⁹. Förskolans uppdrag är i stället inriktat mot barns omsorg, utveckling och lärande, inklusive hälsa, rörelse och motorisk utveckling. Förskoleförvaltningen vill därför se ett förtydligande kring hur de föreslagna insatserna förhåller sig till förskolans nationella styrdokument och befintliga uppdrag.

Genomförande och uppföljning

Under avsnittet ”genomförande och uppföljning” beskrivs hur omnämnda nämnder och bolag ansvarar för implementering, genomförande och uppföljning av programmet utifrån respektive ansvarsområde och inom ramen för stadens ordinarie system för styrning och uppföljning. Programmet föreslår flera aktiviteter där förskolenämnden föreslås medverka, exempelvis genomföra workshops för förskolepersonal, utveckla och lansera initiativ för tidig vattenvaneverksamhet och utveckla lokala strategier för ökad simkunnighet i särskilda områden.

Förskoleförvaltningen anser dock att det av programmet inte framgår vilka ekonomiska eller verksamhetsmässiga konsekvenser detta medför för förskolans verksamheter. Inte heller framgår hur eventuella kostnader ska finansieras eller om genomförandet förutsätter omprioriteringar inom befintlig budget. Förskolenämndens ansvar och resursbehov behöver därför tydliggöras innan åtaganden kan bedömas. Detta blir särskilt relevant eftersom det inte finns något uttryckligt uppdrag om vattenvana eller simkunnighet i Lpfö 18.

Om förskolan ska ta på sig nya uppgifter utanför kärnuppdraget behövs både en tydligare styrningsgrund och en redovisning av resurskonsekvenserna

Förvaltningens förslag till beslut

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen Stockholms stads program för simkunnighet KS 2026/542.

Förvaltningsdirektör
Förskoleförvaltningen

Avdelningschef
Förskoleförvaltningen

Bilagor

Bilaga – Stockholms stads program för ökad simkunnighet